

59 שאינו קרוי 'בקר וצאן', ודינו כבהמה טמאה שאין שחיטת עצמו
60 מטהרתו (ואמנם כשהוא בבטן אמו נותר בשחיטתה). מקשה הגמרא:
61 **וְהִתְנִיף** בברייתא (ספרא שמיני פ"ה) הדנה מנין ששחיטת טריפה
62 מטהרתה, ומדוע לא נלמדנה מבהמה טמאה שאין שחיטתה
63 מטהרתה. ומשיבה: בהמה טמאה אין במינה שחיטה, ולכן אין
64 שחיטתה מטהרתה, אך טריפה יש במינה שחיטה, ולכן מטהרתה
65 שחיטתה. מקשה הברייתא: **כֵּן שָׁמְנָה חַי יוֹכִיחַ, שָׂאֵף עַל פִּי שֵׁשׁ**
66 **בְּמִינֵי שְׁחִיטָה, אִין שְׁחִיטָתוֹ מְטַהְרֵתוֹ,** וכן טריפה אף שיש במינה
67 שחיטה, לא טהרתה שחיטתה. מבואר בברייתא, שכן ח' יש במינו
68 שחיטה, ולא כנאמר במשנה.
69 מתרצת הגמרא: **אָמַר רַב פֶּהֲנָא,** בן ח' יש במינו שחיטה **אֲנֵב אָמו,**
70 שכיון שניתר בשחיטת אמו, נחשב שיש לו עצמו תורת שחיטה, וזהו
71 טעם הברייתא. **וְתַנָּא דִּירֵן** – של משנתינו, שלא אמר כן, משום
72 שמינא דאמיה לא פריד – מה שיש במינו שחיטה אגב אמו, לדעתו
73 אינו נחשב יש במינו שחיטה כיון שמצד עצמו אין בו שחיטה, ואין
74 לפרוך ממנו לטריפה.
75 שואלת הגמרא: **וְלֵהָא תַנָּא דְפָרִיד** – לתנא של הברייתא, שכן ח'
76 נחשב יש במינו שחיטה אגב אמו, ומחמת כן אפשר ללמוד טריפה
77 מבהמה טמאה שאין שחיטתה מטהרתה, אם כן **מַרְפָּה דְשְׁחִיטָתָה**
78 **מְטַהְרָתָה מְנָא** ליה – מנין לו.
79 מתרצת הגמרא: **נִפְקָא לִיה מְדַרְבֵּי יְהוּדָה אָמַר רַב, דְאָמַר רַב יְהוּדָה**
80 **אָמַר רַב, וְאָמַר לֵה בְּמִתְנֵי תַנָּא** – ויש אמרו ששנינו זאת
81 בברייתא, **אָמַר קְרָא** לגבי טומאת נבילות (ויקרא יא לו), **וְכִי יָמוּת מִן**
82 **הַבְּהֵמָה וְגו' הִגַּע בְּנִבְלָתָה יִטְמָא,** ומהלשון מן הבהמה' משמע שיש
83 **מְקַצָּת בְּהֵמָה שְׂמִטְמָאָה, וְיֵשׁ מְקַצָּת בְּהֵמָה שְׂאִינָה מְטַמְאָה,**
84 כלומר, חלק מהבהמות אינן מטמאות טומאת נבילה במוותן, ואילו זו,
85 זו **מַרְפָּה שְׂשֻׁחָתָה** שאינה מטמאת, אף שהיא כמתה.
86 הגמרא דנה בענין שחיטת עובר במעי אמו: **כֵּצֵי רַב הוֹשִׁיעָא, הוֹשִׁיעַ**
87 **הָאֲדָם אֵת יָדוֹ לְמַעַי בְּהֵמָה, וְשִׁחַט אֶת הָעוֹבֵר בֵּן תִּשְׁעָה חַי**
88 **שְׂבוּכָה, מֵהוּ, הָאֵם הַשְּׁחִיטָה מְתִירָתוֹ בְּאִכִּילָהּ.** וצדדי הספק הם,
89 **תִּבְעֵי לְרַבִּי מֵאִיר וְתִבְעֵי לְרַבֵּן** – ספק זה הוא בין לרבי מאיר ובין
90 לחכמים שנחלקו במשנה בסמוך, לרבי מאיר שחיטת האם אינה
91 מתירה בן ט' חי שבתוכה, ויש לשחטו בפני עצמו, ולחכמים שחיטת
92 אמו מתירתו. והיינו, **תִּבְעֵי לְרַבִּי מֵאִיר, עַד כָּאֵן לֹא קָאָמַר רַבִּי**
93 **מֵאִיר שֶׁבֶן פְּקוּעָה בֶן ט' חַי מְעוֹן שְׁחִיטָה בְּעַצְמוֹ, שְׁשִׁחִיטַת עַצְמוֹ**
94 **מוֹעִילָהּ לֹה, הֵינִי מֵילֵי הֵיכָא דִּיצָא לְאִוִּיר הָעוֹלָם,** שאז הוא בהמה
95 גמורה ושחיטתו מועילה, **אֲבָל בְּמַעַי אָמו, לֹא שְׂרִיא לִיה** – לא
96 מתירתו השחיטה. או **דִּילְמָא, אִפִּילוּ לְרַבֵּן יֵשׁ לְהִסְתַּפֵּק, אִף**
97 **שִׁלְדַעְתָּם מוֹעִילָה לּוֹ שְׁחִיטַת אָמו, מְכַל מְקוּם יִתְכֵן שְׂאֲרֵפְעָה סִימְנִין**
98 **אֲכִשֵּׁר בֵּיה דְחֲמֵנָא** שהוא ראוי להשחט בהם, שנים של אמו ושנים
99 שלו, שאף שניתר בשחיטת סימניו אמו, נותר גם בשחיטת סימניו עצמו
100 אפילו במעי אמו.
101 פושטת הגמרא: **אָמַר רַב חֲנִינְיָא, תָּא שְׂמַע, שְׂמִשְׁנֵינוּ דְנָה מְדוּעַ**
102 **לֹא נִלְמַד שְׁאִין שְׁחִיטָה מְטַהְרַת טְרִיפָה כְּשֶׁם שְׂאִינָה מְטַהְרַת בְּהֵמָה**
103 **טְמָאָה.** מחלקת המשנה, שלטריפה היה 'שעת הכושר', כלומר קודם
104 שנטרפה היתה ראויה לשחיטה, וחלה עליה תורת שחיטה ושחיטתה
105 מטהרתה, ואילו לבהמה טמאה לא היתה שעת הכושר. דוחה
106 המשנה: **הֲרִי כְּשִׁנְדוּלְתָה מַרְפָּה מִן הַבְּטָן,** לא היה לה שעת הכושר,
107 ומכל מקום שחיטתה מטהרתה. ומלשון המשנה משמע שהכל תלוי
108 בשעת הלידה, ואפילו נטרפה רגע קודם הלידה, נחשבת טריפה
109 מהבטן שאין לה שעת הכושר. מוכיח רב חנניא, **וְאִי אֵיתָא שֶׁאִפְשֵׁר**
110 **לְשׁוּחְטוֹ בְּמַעַי אָמו, אִם כֵּן מְשַׁבְּחַת לָהּ לְטְרִיפָה מְהֵבֵטן דְהֵיחָה לָהּ**
111 **שְׁעַת הַכּוֹשֵׁר לְשׁוּחְטָהּ, דָּא בְּעֵיל עֵייל דִּיה וְשִׁחַטָה –** שאם ירצה,
112 יכניס ידו למעיה, וישחוט העובר קודם שנטרף, ומדוע נאמר שאין
113 שעת הכושר לטריפה מהבטן.
114 דוחה הגמרא: **אָמַר לִיה רַבָּא תַנִּי** – שנה במשנה 'שְׁנוּצְרָה' **מַרְפָּה**
115 **מִן הַבְּטָן,** שכבר מתחילת יצירתה היתה טריפה, ועל זה נאמר שאין
116 לה כלל שעת הכושר אף במעי אמה. **וּמְשַׁבְּחַת לָהּ בְּכַעֲלַת הַמֵּשׁ**

1 **שְׁאִין בְּהֵן אֵלָא מְצוּת פְּרוּשׁ בְּלָבָד** – שציוו חכמים לפרוש
2 מלאוכלם. והדרשה שבברייתא היא אסמכתא בלבד. הרי מבואר
3 שלרבי יוחנן אין שחיטה עושה ניפול, ולכן אין בהם איסור אבר מן
4 החי מן התורה, וכבר יצחק בר יוסף.
5 הגמרא ממשכיבה ודנה באיסור אבר המדולדל: **יְתִיב [ישב] רַב יוֹסֵף**
6 **קָמִיה דְרַב הוֹנָא, וְיְתִיב וְקָאָמַר, אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אֲבָלוּ**
7 **לָוָה** – לאבר המדולדל, לוקח, שאיסורו מן התורה. **אָמַר לִיה הוֹנָא**
8 **מְרַבֵּן לַרַב הוֹנָא, לֹא תִצְיָתוּ** – תשמעו! ליה לרב יוסף, שדבריו אינם
9 נכונים, **שְׁחִיבֵי אָמַר רַב יוֹסֵף כִּי שְׂמִינָא פִּר מְרַתָּא מְשַׁמִּיה דְרַב,**
10 **אֲבָלוּ לָוָה** – לאבר המדולדל, אינו לוקח, שהוא רק מצות פרוש.
11 **אָמַר לִיה רַב הוֹנָא לַרַב יוֹסֵף, אֲנִן [אנו], אֲמַאן נְסַמוּף לְהַלְכָה, כִּיּוֹן**
12 **שְׁנַחֲלַתְמַם. אַהֲרִינְיָהוּ רַב יוֹסֵף לְאַפִּיָה** – החזיר רב יוסף את פניו
13 בכעס, **וְאָמַר לִיה לַרַב הוֹנָא, מֵאִי קוֹשְׁיָא עַל מִי נְסַמוּף, הֲרִי אֵינְנוּ**
14 **חוֹלְקִים, כִּי אָמְרֵי אָנָּא** – מה שאמרתיו שלוקח, זהו בְּמִיתָה, דְעוֹשֶׂה
15 **נִיפּוּל,** כלומר, כשמתה הבהמה דנים כאילו האבר נפל לפני כן, ולכן
16 לוקח משום אבר מן החי, **וְכִי אָמַר אֵיהוּ שְׂאִינוּ לוקח, זְדוּ בְּשְׁחִיטָה,**
17 **דְאֵינָה עוֹשֶׂה נִיפּוּל,** ובוזה אף אני מודה שהוא רק מצות פרוש.
18 הגמרא מביאה מקור לדין ניפול. מבררת הגמרא: **אָמַר רַבָּא, מְנָא**
19 **הָא מְלָתָא** – מנין דבר זה דָּאמוּר רַבֵּן, שְׁמִיתָה עוֹשֶׂה נִיפּוּל,
20 **וְשְׁחִיטָה אֵינָה עוֹשֶׂה נִיפּוּל.** משיב רבא: **מְדַכְתִּיב לְגַבֵּי טוּמְאוֹת**
21 **שְׂרָצִים (ויקרא יא אב), 'וְכָל אֲשֶׁר יַפֵּל עֲלָיו מֵהֶם בְּמָוֶתָם יִטְמָא,'** ופסוק
22 זה עוסק באבר שנפל מהשרץ, ויש לשאול, לְמַעוּבֵי מֵאִי – הפסוק
23 שכתב 'בְּמָוֶתָם', איזה אופן בא למעט שאינו מטמא. **אֵילִמָּא לְמַעוּבֵי**
24 **שאבר שנפל מאחד מהשרצים בְּחִייהָם אינו מטמא, ומטמא רק**
25 **לאחר מיתת השרץ, מְנַבְּלָתָם' נִפְקָא** – הלא זה כבר נלמד מהפסוק
26 (ויקרא יא לה) **'וְכָל אֲשֶׁר יַפֵּל מִנִּבְלָתָם עֲלָיו יִטְמָא,'** שאבר מהשרץ
27 מטמא רק בשרץ מת. **אֵלָא שְׂמַע מֵינָה, שֶׁהַפְּסוּק הֵרָאשׁוּן מִלְּמַד**
28 **שְׁמִיתָה עוֹשֶׂה נִיפּוּל וְאִין שְׁחִיטָה עוֹשֶׂה נִיפּוּל,** וכך פירושו, **וְכָל**
29 **אֲשֶׁר יפול מזהם, כלומר כל ניפילה שיש בהם, הרי זה 'במוותם',**
30 **שהמיתה לבדה עושה ניפול לאבר המדולדל, אבל שחיטה אינה**
31 **מפלת.**
32 מקשה הגמרא: **אָמַר לִיה רַב אֲדָא כִּי אֶהְבֵּי לְרַבָּא, וְהָא [והרי]
33 קְרָא בְּשְׂרָצִים כְּתוּב, ובשרצים לא שייך שחיטה, ואי אפשר למעט**
34 **מפסוק דבר שלא שייך בו, ואם כן אין ללמוד מכאן ששחיטה אינה**
35 **מפלת.**
36 מתרצת הגמרא: **אָמַר לִיה רַבא אדא, אִם אֵינּוּ עֲנִין לְשְׂרָצִים,**
37 **דְלָאוּ בְּנֵי שְׁחִיטָה נִינְהוּ,** שאף בנשחטו כאילו מתו בלא שחיטה,
38 **תְּנַהוּ עֲנִין לְבְּהֵמָה שֵׁשׁ בַּה שְׁחִיטָה, והכתוב מלמד שאין שחיטה**
39 **עושה בה ניפול.**
40 מקשה הגמרא: **וְאִפְתִּי מְבַעֵי לִיה** – ועדיין הפסוק 'במוותם יטמא'
41 נצרך לדרשה אחרת, ששרצים מטמאים רק כֵּצֵין שעת מִיתָה, היינו
42 **לְחִין מְטַמְאִים, יְבִשִׁים אִין מְטַמְאִים,** וכיצד נלמד ממנו לניפול.
43 מתרצת הגמרא: **תְּרִי [שני] – בְּמוֹתָם' כְּתוּב, בתורה, מאחד נלמד**
44 **דין לחים, ומהשני ניפול.**
45 במשנתנו (עג) נאמר, שאבר של עובר שהיה מחוץ לבהמה
46 כשנשחטה, לרבי מאיר שחיטתה לא טיהרה את האבר ומטמא
47 כנבילה מדין אבר מן החי, ולחכמים מטהרתו השחיטה מטומאת
48 נבילה. הגמרא מבארת באיזה אופן נחלקו: **אָמַר רַב הִסְרָא,**
49 **מְחִלּוּקַת רַבִּי מֵאִיר וְחַכְמִים הִיא רַק בְּאָבִיר דְעוּבָר חַי, שְׂבוּזָה סַבְרוּ**
50 **חַכְמִים שֶׁהַשְּׁחִיטָה מְטַהְרָתוֹ מִנְבִּילָה, כִּיּוֹן שֵׁשׁ בְּמִינוּ שְׁחִיטָה. אֲבָל**
51 **בְּאָבִיר דְעוּבָר מֵת, שְׁאִין בְּמִינוּ שְׁחִיטָה, לְדַבְרֵי הַכֹּל שְׁחִיטָה עוֹשֶׂה**
52 **נִיפּוּל, והאבר טמא טומאת נבילה. וְרַבָּה אָמַר, כְּמַחְלּוּקַת כּוּה –**
53 **באבר עובר חי, כִּף מְחִלּוּקַת כּוּה – באבר עובר מת, שמשניהם רבי**
54 **מאיר מטמא וחכמים מטהרים.**
55 נאמר במשנתנו: **כֵּן שָׁמְנָה חַי [וכו']** אין שחיטתו מטהרתו, לפי שאין
56 במינו שחיטה. כלומר, טריפה שחיטתה מטהרתה מפני שיש במינה
57 שחיטה, ובהמה טמאה אין שחיטתה מטהרתה מפני שאין במינה
58 שחיטה. ועובר בן ח' חודשים, לאחר שנולד אין במינו שחיטה לפי

המשך ביאור למס' חולין ליום חמישי עמ' א

1 רְגֵלִים, שיש לה רגל יתירה ברגלים האחוריים וטריפה היא, ורגל זו
2 ודאי קיימת משנוצרה.

משנה

3 המשנה מבארת איזה עובר נותר בשחיטת אמו: הַשֹּׁהֶט אֶת
4 הַבְּהֵמָה, וּמֵצֵא בָּהּ עוֹבֵר בֶּן שְׁמֹנֶה חוֹדְשִׁים הִיא אִם מֵתָה, אוּ בֶן
5 תְּשַׁעָּה חֳדָשִׁים, וְבָא לֵאכְלוֹ, קוֹרְעוֹ, שְׂאִינוֹ צָרִיךְ שְׁחִיטָה לְפִי שֶׁהוּא
6 בְּכֹלל 'כֹּל בְּבַהֲמָה תֹאכְלוּ', וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ, שְׂדָמוֹ אִסּוּר בִּאֲכִילָה,
7

8 ובכך הותר העובר באכילה. ודין זה הוא לכל הדעות. אבל אם מֵצֵא
9 בֶּן תְּשַׁעָּה חֳדָשִׁים, טָעוֹן שְׁחִיטָה בְּפָנָיו עֲצָמוֹ, שְׂאִינוֹ נִתְּרַב בְּשְׁחִיטַת אִמּוֹ,
10 כִּיּוֹן שְׂבַהֲמָה גְּמוּרָה הוּא שְׂכָלוֹ חוֹדְשִׁי עֵיבוּרוֹ וְאִינוֹ בְּכֹלל 'כֹּל בְּבַהֲמָה
11 תֹאכְלוּ', וְחַיִּיב בְּאִתּוֹ וְאֵת בְּנֵי, שְׂאִסּוּר לְשַׁחֲטוֹ בְּיוֹם שְׁנִשְׁחָטָה אִמּוֹ,
12 דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמִים אוֹמְרִים, אִף בֶּן ט' הִיא שְׁחִיטַת אִמּוֹ
13 מִטְּהִרְתּוֹ וּמִתִּירְתּוֹ בִּאֲכִילָה, וְאִינוֹ טָעוֹן שְׁחִיטָה לְעֲצָמוֹ. שְׂסִבְרוּ
14 חַכְמִים, שֶׁרַק בֶּן ט' שְׂכָלוֹ חוֹדְשִׁי וְנוֹלָד בְּחַיֵּי אִמּוֹ, טָעוֹן שְׁחִיטָה
15 לְעֲצָמוֹ, אֲךָ בְּמַעֲי אִמּוֹ נִתְּרַב בְּשְׁחִיטַתָּהּ.

58 דתניא, דם התמצית פאזקה של לאו, רבי יהודה אומר בתקרת.
 59 מתרצת הגמרא: תרמא (ביאר) רב יוסף פריה דרב סלא חסידא,
 60 קמיה דרב פפא, מודה רבי יהודה דם שליל שאינו בכרת, משום
 61 שאית ליה לרבי יהודה היקש של 'דם' ו'כל דם'. כלומר, נאמר
 62 בתורה (ויקרא פ' v) 'ואיש וגו' אשר יאכל כל דם וגו' והכרתיו אתה',
 63 ולרבי יהודה 'דם' מלמד על דם הנפש, והריבוי 'כל דם' מלמד שאף
 64 דם התמצית בכרת, נמצא שהוקשו זה לזה, ללמד שכל היבא
 65 דמיתייב אדם הנפש, מיתייב אדם התמצית, וכל היבא דלא
 66 מיתייב אדם הנפש שהוא עיקר הדם, כגון שיל שליל שייך בו דם
 67 הנפש משום שאינו בהמה לעצמו, לא מיתייב כרת אדם התמצית.
 68 הגמרא דנה על פדיון פטר חמור בן פקועה: איבעיא להו, מהו
 69 לפדות פטר חמור בשה בן פקועה. מבאר הגמרא את הספק:
 70 אליבא דרבי מאיר לא תיבעי לה, דכיון דאמר שבו ט' חי מעון
 71 שחיטה, שה מעליא הוא, וודאי פודים בו כשאר שה. כי תיבעי לה
 72 אליבא דרבנן, דאמר שבו ט' חי שחיטת אמו מטהרתו, מאי, האם
 73 כיון דאמר שחיטת אמו מטהרתו ואינו טעון שחיטת עצמו,
 74 כבשרא בדיקולא הוא – הרי הוא כבשר שחוטה המונח בסל, ושנינו
 75 בבכורות (בב) שאין פודים בשחוטה אם שווי הבשר פחות משווי פטר
 76 החמור, או דילמא, כיון דרהיט ואויל ורהיט ואתי – כיון שרץ
 77 הוחלף ורץ ובא, שיש בו חיות, 'שה' קרינא ביה, ופודים בו ככל שה
 78 חי או כשאינו בשווי פטר החמור. פושטת הגמרא: מר זוטרא אמר
 79 אין פודין. ורב אשי אמר פודין.
 80 אמר ליה רב אשי למר זוטרא, מאי דעתך לומר שאין פודים בו,
 81 משום דנקרת – שלמדת גזירה שוה שה שמה מפקחים, שכמו שכן
 82 פקועה פסול לפסח משום שהוא יוצא דופן, אף לפדות פטר חמור
 83 פסול, אי (אם כן) אף נלמד מהגזירה שוה שמה להלן בפסח, כשר
 84 רק זכר תמים וכן שנה, אף כן פודין פטר חמור, היא כשר רק
 85 זכר תמים וכן שנה. תירץ מר זוטרא: מכפלות לשון הפסוק (שמות יג
 86 v) וכל פטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו, ריבה אף
 87 נקבה ובעל מום ושאינו בן שנה, שאי יוצא לפדיון, ומהגזירה שוה נלמד
 88 לפסול רק בן פקועה. הקשה לו רב אשי: אי (אם) 'תפדה תפדה'
 89 ריבה, אפילו כל מילי נמי – רבה אפילו כל הדברים הפוסלים בפסח
 90 שכשרים לפדיון, וכבשיר גם בן פקועה. תירץ מר זוטרא: אם כן
 91 הגזירה שוה של 'שה שמה' מאי אהני ליה – מה הועילה, הלא אינה
 92 מלמדת כלום, אלא ודאי הגזירה שוה מלמדת שכן פקועה פסול
 93 לפדיון, ונקבה ובעל מום נתרבו מתפדה תפדה' להכשירם.
 94 הנוגע באב הטומאה, נעשה ראשון לטומאה, והנוגע בראשון נעשה
 95 שני. הגמרא דנה בבהמה שחוטה שנגע בה טומאה, מה דין העובר
 96 שבמעיה: איבעיא להו, בן ט' חי הנמצא בשחוטה, לחכמים שהותר
 97 בשחיטת אמו, מהו למנות בו ראשון ושני, כלומר, אם נגע אב
 98 הטומאה באמו, האם היא ראשון לטומאה והוא שני, או שאף הוא
 99 ראשון. רבי יוחנן אמר, מונין בו ראשון ושני, והעובר ואמו
 100 כשני גופים. רבי שמעון בן לקיש אומר, אין מונין בו ראשון ושני
 101 משום שנגעשה פאגזו המתקשקש בקלפתו, שכשם שהקליפה
 102 שומרת לפני ושניהם כאחד לדיני טומאה, אף האם שומרת לעובר
 103 ואחד הם.
 104 מקשה הגמרא: איתבייה רבי שמעון בן לקיש לרבי יוחנן, נאמר
 105 במשנה (בב) הוציא העובר את ידו, ושחט האם, ואחר כך חתך את
 106 היד, הנפטר מנגע נבלה – האבר החתוך הוא אב הטומאה כנבילה
 107 מדין אבר מן החי, ובשר העובר הנוגע בו נטמא, דברי רבי מאיר.
 108 ויחכמים אומרים, הבשר טמא מנגע מרפה שחיטה. מקשה ריש
 109 לקיש: בשלמא לדידי – לשיטתי, דאמינא – שאמרתין שהעובר חד
 110 גופא הוא עם אמו, היינו דאיתבשר בדםא דאמייה – לכן העובר
 111 טמא. משום שכל אוכל צריך הכשר בדםא בדין לקבל טומאה, ודם
 112 שחיטת האם מכשיר את כולה אפילו במקום שלא הגיע הדם, וכיון
 113 שהעובר ואמו כגוף אחד, אף הוא הוכשר. אלא לדידיך ששני גופים
 114 הם, כמא' איתבשר העובר לקבל טומאה, הרי רק האם הוכשרה
 115 בדם שחיטתה, ואיך אמרה המשנה שבשר העובר טמא. מתרצת

1 רבי שמעון שזורי אומר, אפילו כשבו ט' חי זה גדל והוא בן המש
 2 שנים וחורש בשה, שחיטת אמו מטהרתו ומתירתו באכילה.
 3 מסיימת המשנה: היתר בן פקועה הוא רק בנשחטה אמו, אבל קרעה
 4 ולא שחטה, ומצא פה בן תשעה חי, מעון שחיטה, לפי שלא
 5 נשחטה אמו.

נמרא

6 לחכמים בן ט' חי נותר בשחיטת אמו. הגמרא מבארת היתר זה: אמר
 7 רבי אלעזר אמר רבי אושעיא, לא הילכו בו חכמים בן פקועה זה
 8 להקל, אלא על עסקי שחיטה בלבד, שהוא מותר באכילה בלא
 9 שחיטת עצמו, אך לשאר דבריו מודים חכמים שדינו כבהמה גמורה.
 10 מבררת הגמרא: למעוטי מאי. משיבה הגמרא: למעוטי חלבו וגידו
 11 של השליל, שהחלב וגיד הנשה של בן ט' חי אסורים, שכן
 12 שמצאוהו חי, וכלו חדשיו ויצא לאויר העולם, הרי הוא בהמה גמורה
 13 לענין זה.

14 מקשה הגמרא: חלבו דמאי – איזה חלב לא הותר בשחיטת אמו אף
 15 לחכמים. אילימא חלבו השליל – חלב הבן פקועה, [והא] מפלג
 16 פליגי בו רבי מאיר וחכמים, דתניא, איסור גיד הנשה נזהג בשליל,
 17 וחלבו אסור, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, גיד הנשה אינו
 18 נזהג בשליל, וחלבו מותר. ואמר רבי אלעזר אמר רבי אושעיא,
 19 המחלוקת היא בן תשעה חי, והלך רבי מאיר לשיטתו, שסבר
 20 שטעון שחיטת עצמו, אם כן מחמת החדשים והאזיר הוא ככל בהמה,
 21 ולכן גם חלבו וגידו אסורים, וכן רבי יהודה לשיטתו, שסבר שניתר
 22 בשחיטת אמו, אם כן אינו כבהמה גמורה, ומטעם זה גם חלבו וגידו
 23 מותרים. ואם כן אין לפרש שכונת רבי אושעיא לחלב וגיד השליל,
 24 משום שנחלקו בוה.

25 אלא אם כונת רבי אושעיא למעט חלבו גיד של השליל, שרבי
 26 מאיר מודה ששחיטת אמו מתירו לפי שאיסורו מדרבנן, והרי אף זה
 27 מפלג פליגי רבי מאיר וחכמים. דתניא, גיד הנשה מחטט אחריו
 28 בירך הבהמה להוציאו בכל מקום שהוא, שכולו אסור, וחותר
 29 שמונו מעיקרו – ויש לחתוך גם את שומן הגיד הבלוע ונשרש בבשר,
 30 דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, אף הירך, אך עיקרו ושרשו של הגיד
 31 וחלבו מותרים. ומלשון רבי מאיר 'בכל מקום שהוא', משמע שאף
 32 בשליל מחטט אחריו. מבואר שנחלקו אף בחלב הגיד של שליל.
 33 הגמרא חזרת בה: אלא אי אתמר הכי אתמר, אמר רבי אלעזר
 34 אמר רבי אושעיא, לא הילכו בו חכמים בן ט' חי להתירו לפי
 35 שאינו כבהמה, אלא על עסקי אכילה בלבד, שמותר לאוכלו בלא
 36 שחיטה ולאכול חלבו וגידו, למעוטי רובעו וחורש בו, שהרובע בן
 37 פקועה חייב מיתה ואין אומרים שאינו בהמה, וכן אם חרש יחד בשור
 38 בן פקועה ובחמור, לוקה משום כלאים. שלדברים אלו הוא כבהמה.
 39 דם שהנפש יוצאת בו, איסור אכילתו בכרת. אך דם התמצית שיוצא
 40 אחר מיתה, לחכמים הוא בלאו, ולרבי יהודה בכרת. הגמרא דנה
 41 בדם בן פקועה: אמר רבי שמעון בן לקיש, לדברי רבי יהודה המתיר
 42 בחלבו של שליל בן ט' חי, מתיר אף בדם. ובפשוטו כונתו, שדמו
 43 מותר לגמרי, כמו בחלב. ולדברי רבי מאיר האוסר בחלבו של בן ט'
 44 חי, אוסר בדם. ורבי יוחנן אמר, אף לדברי המתיר בחלבו, אוסר
 45 בדם.

46 איתבייה רבי יוחנן לרבי שמעון בן לקיש, הלא במשנתנו נאמר
 47 שבו חי' שמותר בשחיטת אמו לדברי הכל, קרעו ומוציא את דמו,
 48 מבואר שגם כשהשליל וחלבו מותר, דמו אסור, וכיצד אמרת
 49 שהמתיר חלבו מתיר בדמו. מתרצת הגמרא: אמר רבי זירא, אכן
 50 ריש לקיש לא היתר את הדם באכילה, אלא בא לומר, שלמתיר
 51 בחלבו אין עונש כרת על דם, אלא הוא בלאו. ומשנתנו אסרה את
 52 דמו משום הלאו.

53 מקשה הגמרא על רבי זירא: למאן קאמרינן – למי אמרנו זאת,
 54 כלומר מי הוא המתיר בחלבו, הלא לרבי יהודה, ואם כן מדוע אין
 55 בדמו כרת, לא יהא אלא דם התמצית שלרבי יהודה הוא בכרת,
 56

המשך ביאור למס' חולין ליום חמישי עמ' ב

- 1 הגמרא: אָמַר לִיה רבי יוחנן לריש לקיש, העובר הוכשר בְּשָׁחִיטָה
2 וּכְרָבִי שְׁמֵעוֹן (לעיל לג.) שסבר שרק עצם השחיטה מכשירה ולא דם
3 השחיטה, וכיון שהעובר כשחוט מחמת שחיטת אמו, ממילא הוכשר.
4 מקשה הגמרא: אִיתֵיבֵיה רַבִּי יוֹחָנָן לְרַבִּי שְׁמֵעוֹן כֵּן לְקוֹשׁ, שנינו
5 בברייתא, בן ט' חי שנמצא במעי אמו כשנשחטה, וגדל, וְעָבַר בְּנֶהֱרָה,
6 הוּכָשֵׁר בְּמִימֵיו לְקַבֵּל טוּמְאָה, ואם תֵּלֵךְ אַחַר כֵּךְ לְבֵית הַקְּבָרוֹת,
- 7 נְטֵמָא. בְּשִׁלְמָא לְדִידֵי, דְאִמֵּינָא [-שאמרתין] תְּרֵי גוּפֵי נִינְהוּ, ולא
8 הוּכָשֵׁר הָעוֹבֵר בְּדָם שְׁחִיטַת אִמּוֹ, מִשּׁוּם הָכִי רַק אִם הוּכָשֵׁר בְּנֶהֱרָה,
9 אֵין [-כן], נְטֵמָא בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, ואם לֹא הוּכָשֵׁר בְּנֶהֱרָה לֹא נְטֵמָא.
10 אֵלָא לְדִידֵי דְאִמֵּרַתְהָ שֶׁהָעוֹבֵר וְאִמּוֹ תָּד גּוּפָא הוּא, מדוע העובר
11 נְטֵמָא בְּבֵית הַקְּבָרוֹת רַק אַחֲרַיִם שֶׁהוּכָשֵׁר בְּנֶהֱרָה, הֵא אִיתְכַּשֵׁר בְּדָמָא
12 דְאִמֵּיהּ - הרי אף בלא הכשר זה כבר הוכשר בדם שחיטת אמו.